

TORONTÁL

Szerkesztőségi iroda:

Nagybcskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybcskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybcskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 185. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 .
Negyedévre ——— 6 .
Egy hóra ——— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Csütörtök, aug. 13.

Az ischli találkozó.

— augusztus 13.

Edward angol király meglátogatta a mi ősz királyunkat Ischiben és uralkodónk e szép nyári székhelyén megfelelő ünnepekkel fogadták.

Az angol király már évek hosszú sora óta Ausztriában tölti a nyár egy részét és ugyszólván sohasem mulasztotta el uralkodónkat meglátogatni. Ez különben csak azt a mély tiszteletet erősíti meg, amelyet az angol király uralkodónk iránt mindig táplált, amely érzést a mi királyunk őszinte becsüléssel és barátsággal viszonz.

Annak, hogy az angol uralkodó mostani jelenléte különböző ünnepélyekre szolgáltatott alkalmat, az eddigi szokás ellenére, mert hiszen eddig az ischli találkozók barátságos összejövetelnek jellegével bírtak, a mostani találkozó pedig az udvari pompa és ünnepélyesség jegyében folyt le, az az oka, hogy Edward király sem akart hiányozni azoknak a fejedelmeknek sorából, akik uralkodónkat osztrák császári jubileuma alkalmából üdvözölték.

Első sorban tehát a személyes barátságunk egy szép jelenete játszódott le Ischiben, de azért természetesen, hogy ez alkalommal a politika is szóba került és hogy államügyek is képezték a beszélgetés tárgyát.

És ezuttal volt az uralkodónknak Ischiben politikai beszélgetésekre alkalmas témájuk. A politikai események mozgalmas időszaka van mögöttünk. Revalból kiindulva a nyugtalanítás hullámai csaptak végig Európa politikai életén, amiből bár erősen tuzozva, a kombinációk raja bontakozott ki. Majd a törökországi nagy átalakulás lépett előtérbe, melynek befejező fázisait most még nem láthatjuk tisztán.

Nem kételkedünk abban, hogy ezek a dolgok Ischiben is szóba kerültek, de nem kételkedünk abban sem, hogy az ischli politikai beszélgetések Európára nézve a megnyugtató forrásává válnak. Ami különösen azokat a híreszteléseket

illeti, amelyek az angol király és az orosz cár revali találkozásához fűződtek, az akkori napokban támadt ideges nyugtalan-ság már ugys lecsillapult és egy új szempont lép most előtérbe.

Edward király Friedrichshofból jött Ischibe, ahol éppen a német császárral találkozott. Ha feltesszük, hogy a friedrichshofi találkozó létre jöhetett volna, ha itt vagy ott ellenséges szándék tápláltatott volna, még utólag is a lehetetlenségig tuzoznánk. De még egy nyomós megnyugtató szempontot szolgáltat az angol király és uralkodónk találkozója. Aki szemügyre veszi egyrészt azt az állhatatos és különben is soha kétségbe nem vont hűséget, amelyvel Ausztria és Magyarország szövetséges társaival szemben viseltetik, másrészt azt a barátságos viszonyt, amely Ausztria-Magyarország és Anglia között évek óta fennáll, az ha nem rosszakaratu, be kell, hogy ismerje Ausztria-Magyarországnak egyetlen elképzelhető szerepe csakis a közvetítés lehet az esetleges ellentétek elsimítására. Minden más feltevés csakis rosszakarattól fakadhat, amit a tisztánlátók számára az ischli találkozás fényesen igazol.

De tekintettel a legújabb törökországi eseményekre, sem vezethetnek az ischli beszélgetések nézeteltérésekre és pedig annál az egyszerű oknál fogva, mert hiszen ebben a tekintetben sem Ausztria és Magyarország, valamint Nagybritánia, sem e két állam és a többi között nincsenek eltérések.

Hogy az a feszültség, melyet ez a szó: Reval, egy idő előtt még a balkán-politikai kérdések tárgyában előidézett, már rég megszűnt, azt előbb említettük, de az újabb eseményekkel, a törökországi nagy belső átalakulásokkal szemben a hatalmak magatartása annyira egyöntetű, hogy az egyetértés megzavarására egyelőre gondolni sem lehet.

Ausztria és Magyarország mindjárt az első zajos törökországi események után

és később ismételt a legnyiltabban annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy Törökországot egyelőre magára kell hagyni és bevárni, míg a most kezdődött erjedés átlátszóan tisztává válik. Ugyanezt a nézetet halljuk hangoztatni Berlin és Róma mérvadó helyeiről és az angol alsóházban ugyanezt a jelszót adta ki sir Edward Grey a követendő angol balkán-politika számára. Hogy Szentpétervártól is így gondolkoznak, eltekintve a hallott nyilatkozatoktól, abból is kitűnik, hogy az orosz kormány is, akárcsak előtte az angol kabinet, szükségét érezte annak, hogy a világgal közölje, miszerint az új reformindítványok Macedónia számára egyelőre az államokkal csak tudomásvétel céljából közöltettek, és hogy a gyakorlati keresztülvitelről jelenleg lemondanak.

A nagyhatatmak kormányainak felfogásai tökéletesebben nem is fedezhetnék egymást. Ugy véljük, hogy ezt az ischli politikai beszélgetéseknél is megállapították.

Ezek a beszélgetések tehát a hatalmak közötti egyetértés fentartása reményének csak újabb tápot nyújthatnak és Európa nyugodt helyzetét megerősíthetik.

Edward angol király ischli látogatása tehát nemcsak miránk, de egész Európára nézve mint örömdetes esemény üdvözölhető.

A bajai Duna-híd és a Baja—bátaszéki vasút. Bajáról írják nekünk, hogy a Baja—bátaszéki vasút és a bajai vasúti híd építése gyorsan halad előre. A vasúti töltés Bátaszéktől Bajáig már csaknem telsejen elkészült, a talpfákat és a sineket is lerakták már a vonal legnagyobb részén. Négy hidat építettek az ártéren át, amelyek közül az egyik harminc, a másik négy, a harmadik kilencven és a negyedik 150 méter nyílású. Ezek a hidak szintén készen állanak. A dunai vashíd hossza 280 méter, tehát jelentékenyen hosszabb, mint a budapesti összekötő vasúti híd. A meder fölött négy nyílása van, mind-egyik 100 méter hosszú. A hatalmas pillérek konopisti gránitból készültek. A híd vasszerkezetének nagy része már elkészült. Valószínű, hogy a vasutat már 1909 május havában átadják a forgalomnak.

A „TORONTÁL“ tárcája.

A menüet.

A nagy szerencsétlenségek látása engemet nem busít el, mondta Jean Briddelie, a szkeptikusságáról híres agglégény. Elég részem volt háborukban; minden megindulás nélkül jártam a holttestek között. A természetet vagy az emberek durva erőszakosságai irtoztat és méltatlan-kodást keltenek bennünk; de nem érintik ugy a szívünket, mint némely apró szomorú dolog.

A legszörnyűbb fájdalom, ami embert érhet, az, mikor az anyának meghal gyermeke, vagy a gyermeknek anyja. Ez rettenetes, szívet tépő; de aztán mégis csak meggyógyulnak, mint a legvérvőbb sebek. Hanem vannak titkos bánatok, szerencsétlenségek, melyek láttára a szomorú gondolatok egész világa támad föl bennünk, hirtelen feltárva előttünk örökké tartó szenvedéseket; s e lelki szenvedések annál mélyebbek, mert szelidek, annál fájósabbak, mert szinte érthetetlenek, annál makaesabbak, mert mesterkéltnek látszanak és végtelen bánat, keserűség, kiábrándulás érzését oltják belénk hosszú időre.

Mindig előttem van két-három dolog, a melyet mások talán észre sem vettek volna és rajtam mégis gyógyíthatatlan, mély sebet ejtett. Önök alkalmasint meg sem fogják érteni, miért indítottak meg engemet ennyire ezek a gyors impressziók. Csak egyet mondom el. Régen történt, de most is oly élénken van meg bennem, mintha tegnap lett volna. Lehet, hogy csak képzelődésem érzékenyített el annyira.

Most ötven éves vagyok. Akkor fiatal vol-

tam és jogot hallgattam. Szomorú, álmodozó, melankólikus bölcselkedéssel teli fiú létemre nem kedveltem a lármás kávéházakat, a nagyszájú cimborákat, az ostoba leányokat. Mindig korán keltem és legfőbb gyönyörűségem volt reggel nyolc óra felé egyedül sétálgatni a Luxembourg palota kertjében.

Ugy-e, önök nem is ismerték ezt a kertet? Olyan volt ez, mint egy mult századbeli ittfeledt park; szép, mint egy öreg asszony szelid mosolygása. Sűrű bozótok választották el a szűk, szabályos fasorokat, a lombok egyenesre nyirott két falát. A kertész nagy ollója szüntelenül simította a zöld bástyákat; helylyel-közzel virág-ágyak mosolyogtak és apró fák sorakoztak, mint sétáló iskolás gyermekek, gyönyörű rózsabokrok és gyümölcsfák között.

E kedves sűrűség tele volt méhekkal. Kasaik rendben állottak a deszkákon; s a szorgalmas állatkák végig dongották a csöndes fasorok minden zugát. Ide jöttem minden reggel. Leültem egy padra és olvastam. Néha térdemre ejtettem a könyvet és álmodoztam, hallgatva a körülöttem zajongó Páris és gyönyörködve a régi módi kert végtelen nyugalmában.

De csakhamar észrevettem, hogy nem magam járok e magányos helyre; olykor szemközt talákoztam egy furcsa kis öreg emberrel. Ezüst-csatos cipőt, térdigérő nadrágot, tubákszinű kabátot és nyakkendő helyett mellfodrot viselt; a fején pedig nagykarimájú, borzas, özönvizeletti kalap ékeskedett. Szörnyű sovány, szögletes volt az öreg, de szüntelen mosolygott, eleven szeme pedig folyton ide s tova tekintgetett. A kezében mindig pompás aranygombu botot tartott; alkalmasint drága emléke volt neki.

Az emberke eleinte meglepett, aztán mód nélkül érdekeln kezdett. Lestem rá a lombfalon keresztül, kísértem s meg-megálltam a fordulónál, hogy ne vegyen észre.

Egy reggel az öreg alkalmasint azt hitte, hogy egyedül van és igen különös mozdulatokat kezdett tenni: apró léptekkel előre sietett, majd mélyen meghajolt; aztán egyet ugrott, összeütette a bokáját a levegőben, majd kecsesen lebegett, mosolyogva, mintha közönség előtt lenne, egyre-másra bókolt, kerekdeden kigömbölyítette sovány karját és csókokat hányt az üres levegőbe. Táncoolt!

Szinte kővé váltam a bámulattól és azt kérdeztem magamban: Ki a bolond kettőnk közül, ő-e, vagy én?

De egyszerre abahagyta a táncot s előre lépett, mint a hogy a színészek jönnek a lámpához, azután kegyes mosolylyal hajlongott, egyre hátrább vonulva és reszkető kezével csókot hányt a nyirott fáknak. Azzal komolyan folytatta sétáját. E naptól fogva mindigszemmel tartottam. És minden reggel ismételte azt a megfoghatatlan táncot. Úriult vágy fogott el, hogy beszéljek vele. Meg is kockáztattam az ismerkedést.

Üdvözöltem őt és azt mondtam neki:

— Ma igen szép idő van.

Az öreg meghajlott:

— Valóban, uram, ez olyan idő, mint a milyenek hajdan jártak.

Egy hét alatt megbarátkoztunk s megtudtam történetét. A kis öreg XV. Lajos idejében az opera táncmestere volt. Szép aranygombos pálcáját Clermont gróf ajándékozta neki. És ha a tánc került szóba, a vén emberke mindjárt feleselni kezdett a végtelenségig.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggel 6 1/2 óráig kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 3/45 óráig délután; ugyanazon napokon este 6-tól 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad.

Szeptember 14. Közig. bizottság ülése.

Világos, augusztus 13.

Ma ötvenkilenc esztendeje, hogy elborult a magyar szabadság napja ott — Világosnál. A legszomorubb emlékeztető napok egyike, azok közül, melyeket átél, átszenvedett ezeréves nemzeti léte alatt a magyar. Azok a vitéz honvédek, akik előtt száz és száz csatában véres fejjel futott az ellen, akik a honvédecsőség el nem muló ragyogását fényes kardjaikkal írták be a magyar égboltozatba, most ott álltak, körülkerítve az orosz sereg áradatával, fegyverük szét-törve, lelkiük elesüggedve s ajkukról egymástól egymáshoz száll el a szörnyű vád:

— Árulás! Árulás!

Szörnyűséges nap volt, lelkeket megrázó, párja annak, mely nemzeti Golgotájává avatta Aradot a magyarnak. Világosnál huszárok könyeztek... S hogy elveszett a haza, a szabadság, nem egy közülök golyót bocsátott szívébe, megölve előbb hű társát a csaták viharában: a harci paripát. Már ötvenkilenc éve s ennek a nemzetnek, a magyar fajnak szívósságáról teszen tanuságot, hogy átélte ezt a napot s azt a másikat, október 6-ikát és hogy a hosszú elnyomatás után a szabadság virradata borult ismét a hazára s a kiontott vér, a kiomlott könyv irágot teremt a hősök sirhalmainak oldalán...

— Az Árpád-ünnep. Mint Szegedről írják, az ottani pusztaszeri Árpád-egyesület az idén szeptember 6-án rendezti a szeri pusztán az Árpád-ünnepet. Az egyesület választmányja az ünnepet előkészítendő, minden hétfőn ülést tart.

— Iskolai beiratások. A közeledő új iskolai évre való tekintettel a városi tanács a legszélesebb körben közhírre teszi, hogy a népiskolákban a beiratások szeptember hó 1-én kezdődnek s minden hatodik életévét betöltött fiú vagy leánygyermek köteles az iskolába beiratkozni. A 12 éven túl levők kötelesek magukat a gazdasági ismétlő iskolába felvétetni, ahol a beiratások szeptember két utolsó vasárnapján lesznek. A gazdasági ismétlő iskolába az Eötvös-utcai elemi iskolában lehet majd beiratkozni. A városi tanács ezúton is figyelmeztetni kívánja a szülőket, hogy iskolaköteles gyermekeiket okvetlenül irassák be, mert ellenesetben a legsúlyosabb büntetést szabják ki rájuk.

— A nagybecskereki szőlőj-tanfolyamról. A nagybecskereki szőlőj-tanfolyamon a munkák során folytak. A tanfolyam hallgatói, csupa tanító és tanítónő, nagy buzgósággal igyekeznek a gyakorlati munkában jártasságra szert tenni s a hallgatók szorgalmasan hallgatják Simkó tanárnak, a tanfolyam vezetőjének előadásait, aki fo-

— Az én feleségem a híres Castris. Ha kívánja, be fogom önt neki mutatni; de ő mindig csak később jön ide. Látja, ez a kert régi és előkelő. A levegő nem változott benne ifjuságom óta. Feleségem és én itt vagyunk minden délelőtt. De én már reggel ide jövök, mert jókor kelek.

Villásreggelim után visszatértem a Luxembourg-palota kertjébe és csakhamar megláttam vén barátomat, amint ceremóniás kellemmel vezetett karonfogva egy feketeruhás öreg asszonykát. Bemutatott neki. Ez volt híres Castris, a nagy táncosnő, akit szerettek a hercegek, szeretett a király és szeretett az egész mult század, mely a világot a szerelem illatával tölti be most is.

Leültünk egy kőpadra. Május volt. A tiszta faszorok a virágok lehellelte árasztotta el: a lombok között áttörő verőfény a nagy Castris fekete ruháját aranynyal hintette be. A kert üres volt. Messziről hallatszott a bérkocsik robogása.

Ugyan magyarul beszéltem meg nekem, mondtam a vén táncosnak, hogy mi volt a menüet?

Az öreg összerázkódott.

— A menüet a táncos királynéje és a királyné táncosa. Mióta nincsenek királyok, nincs többé menüet sem.

Aztán ékes stílusban kezdte zengen a menüet dicséretét, amelyből én nem érttem egy szót sem. Arra kértem, hogy írja le a lépéseket, mozdulatokat, a helyzeteket. Az öreg megzavarodott; idegessé tette és kétségbe ejtette, hogy nem boldogul az élőszóval. Egyszerre aztán oda fordul élete vén társához, ki egyre hallgatagon és komolyan ült a padon:

— Eliz, mond csak, nem lennél oly szí-

kozatosan igyekezik őket a nehezebb dolgokba is bevezetni, ami a hallgatók szorgalma mellett szépen sikerül is. A szorgalomnak és igyekezetnek természetesen megvan a maga kívánt sikere is, amennyiben már egész szép kiállítást lehetne rendezni a hallgatók által készített tárgyakból, amelyek mindegyikén meglátszik az igyekezet és gondos munka. A hallgatók kezdetben pusztán az egyszerűbb fa, agyag és papír munkával foglalkoztak, ma azonban már a nehezebb feladatokkal is sikeresen birkóznak meg. Így csinos madárfészkelőket, baltanyelet, tornászati eszközöket, papírvágó késeket, amerikai ruhafogasokat, kisebb állványokat, gereblyét, tolókoscsit s más a háznál szükséges eszközöket készítenek fából. A papírmunkálatoknál már a kemény papírokkal dolgoznak s a papirkosarak, disztárgyak és könyvkötési munkák már egész külön termet is megtehetnek. Agyagból is csinos tárgyak készülnek, amik a beszéd- és értelem-gyakorlatnál szemléltetésül szolgálhatnak. A famunkáknál pedig már a fakötésnél tartanak, ami pedig nem kis gyakorlottságot és gondot igényel. A tanfolyam még két hétig fog tartani s augusztus 28-án fejezik be, a mikor is a készített tárgyakat közszemlére ki fogják állítani.

— Eljegyzés. Meiszner Ottó nagybecskereki posta- és távirda segédtiszt eljegyezte Radli Etuska kisasszonyt, ugyancsak a nagybecskereki posta- és távirdahivatal kiadónőjét.

— Népgyűlés Bogároson. Már röviden jeleztük, hogy Bogáros községe e hó 15-én, bucsú-ünnepe napján, népgyűlést fog tartani, mely szabad ég alatt, kedvezőtlen idő esetén a községi vendéglő nagytermében fog lefolyni. Most a következőkben közöljük a népgyűlés részletes tárgysorozatát: Vendégek fogadása. A délelőtti folyamán lesznek a népgyűlésen résztvevő vendégek a községi lakosság által, vasúton érkezők a pészaki vonatoknál, a kocsin érkezők pedig — fogatuk elhelyezése végett — a község háza előtt fogadva. A vonaton érkező vendégek megkeresésének, megérkezésük — a szükséges fuvarok beszerzése végett — 2—3 nappal előbb az előjárásnak levélbelileg bejelenteni. Délelőtt 9 óra. A bucsú alkalmából Blaskovics Ferenc apátkanonok által tartott egyházi szónoklat és ünnepélyes nagymise. Déli 12 óra. Közös ebéd a községi nagyvendéglőben; egy teríték ára bor nélkül 3 korona. A bankettnél való részvétel legalább is két nappal előbb a községi előjárásnál szóval vagy írásban bejelentendő. Délután 2 óra. A népgyűlés megnyitása és megtartása a szabadban vagy a községi vendéglő nagytermében és pedig: a) Megnyitó és üdvözlő beszéde Schmidt József községi bírónak. b) Ströbl Péter beszéde az adóreformról. c) Engelmann Antal beszéde a katasztervizioról. d) Ezek után a tárgyhöz fognak még beszélni a megjelent képviselők és népbarátok. e) A népgyűlés bekezdése.

— Szabászati tanfolyam Nagybecskereken. Tegnap délelőtt nyílt meg Nagybecskereken a régi törvényszék tárgyalási termében a lapunkban már előre jelzett szabászati tanfolyam, melyet

ves? ... Mutassuk meg ennek az urnak, mi volt a menüet.

Az asszonyka nyugtalanul körültekintett, aztán fölkel és szó nélkül szembeállt férjével. Amit azután láttam, az felejthetetlen.

Gyermekes, finomkodó feszességgel jártak, keltek, mosolyogtak lebegtek, ringatóztak, ugráltak, mint két régi bábu, amelyet ósdi szerkezet mozgat s ha a masina immár töredezett is egy kicsit, látszik rajta, hogy jeles mester készítette, az elmúlt idők módja szerint.

És én rendkívüli érzelmektől dobogó szívvel, kimondhatatlan melankóliától megindult lélekkel néztem őket. Mintha csak siralmas és komikus kísértetet láttam volna, egy század divatját mult árnyakat. Szerettem volna nevetni, szerettem volna sírni.

Egyszerre megálltak; a tánc véget ért. Egynehány pillanatig szemközt álltak egymással s arcuk csodálatosan elfinomodott; aztán zokogva ölelkeztek össze.

Három nap mulva vidékre mentem s a vén táncospart nem láttam többé. Mikor két évvel később visszakerültem Párisba, a kert már szétrombolták. Mi lett az öregekből, a kedves régi kert, az utvesztős bozótok, a mult század illata és nyírott fák nélkül?

Meghaltak? Vagy a modern utcákon kóborolnak, mint reménység nélkül való bujdosók? Vagy mint bohó kísértetek fantasztikus menüetet járnak a temető ciprusai között, a sirok mentén, holdvilágnál?

Emlékük folyton velem van, kinoz s fáj, mint egy seb. Miért? Nem tudom.

Őnök ezt persze nevetségesnek tartják.

Guy de Maupassant.

Belesztin Athanasz vándortanító vezet. A tanfolyamot Seprős Valter, a helybeli ipar-terület elnöke nyitotta meg szép buzdító beszéd kíséretében, majd utána a tanfolyam előadója, Belesztin fejtegette a tanítás célját, hasznait és a szabóipar terén való fontosságát. A kormány a tanfolyam költségeihez 100 koronával járult hozzá. A tanfolyamon résztvevő helybeli szabóiparosoknál most megrendelt ruhák a tanfolyamon készítettnek el a legmodernebb szabás szerint. A tanfolyam, melyre 16-an jelentkeztek, 3 hétig tart.

— A nagyikinda—aradi vasút. Az épülő nagyikinda—aradi vasútvonalon az építkezési munkálatok rohamosan haladnak. A nagyikinda—nagyteremai szárnyvonalon az összes állomás épületek már majdnem teljesen készek, a töltés munkálatai is már annyira haladtak, hogy már csupán csak a sínek lerakása hiányzik még. Ugy remélik, hogy ez a szárnyvonal már az idei ősz folyamán át lesz adható a forgalomnak.

— Gyermekes zini előadása. Nagyikindáról írják: A beodrai népiszkolai tanulók mult vasárnap Beodrán zini előadást rendeztek az ottani Korona-szállóban s ez az előadás táncmulatsággal egybekötve oly jól sikerült, hogy most vasárnap rendezőjük, Bein Ilés a helybeli Nemzeti-szálló színpadján is bemutatja a fiatal műkedvelők játékát. Előadásra kerül az Úrsai Gyöngy című 3 felvonásos népszínmű Gerő Károlytól, a zini előadást pedig táncmulatság követi.

— Országos vásár Nagybecskereken. Ma kezdődött meg Nagybecskereken az augusztus havi országos vásár, amely elé már hetekkel ezelőtt nagy érdeklődéssel nézett nemcsak a gazdaközönség, hanem a kereskedők és iparosok is. A mai vásár, a felhajtást tekintve, szép eredményeket mutat fel, amennyiben mintegy 6500 darab szarvasmarhát, 2600 darab sertést és mintegy 2000 darab juhot hajtottak fel. Az időjárás, bár reggel egy kissé be volt borulva és hűvös is volt, mégis elég kedvező volt a vásárra nézve, amennyiben a délelőtti folyamán kitisztult az ég s melegen sütött a nap. A forgalom a mai napon, sajnos, nem volt valami nagy, amennyiben a közeli vidéken több helyen, így Temesváron is szintén mostanában vannak az országos vásárok. Ami különben az árakat illeti, általában véve azok elég kedvezőek. Így az elsőrendű ökrök párja például 800—900 koronáért kelnek el, a másodrendűek 650—800 koronáért, míg a harmadrendű ökrök párja átlag 400—500 korona között váltakozik. Az elsőrendű nyugati fajta fejős tehének darabja 220—280 korona, a másodrendűeké 180—220 korona. A magyar fajta fejős tehének közül a jobb minőségűek darabjairól 180—220 koronát kérnek. A tinók párja 200—260 koronáért kelnek el. Az elsőrendű kocák párja malacok nélkül 200—230 korona, a másodrendűeké 160—180 korona. Süldők párja 100—120 korona. Malacok párja hat hónaposokig 30—55 kor. közt váltakozik. Az elsőrendű juhok párja 24—30 korona, a másodrendűeké 18—22.

A kereslet, mint már említettük, nem valami élénk, de azért kilátás van rá, hogy a holnapi vásár már jobb eredményű lesz. Szombaton kezdik meg a ló és a kirakodó vásárt, amely elég nagyra ígérkezik s a legtöbb vásári kereskedő már a mai nap folyamán megérkezett és serényen dolgozik a sátrak és vásári bódék felállításán.

— Vas- és fém munkások mulatsága. A magyarországi vas- és fém munkások nagybecskereki helyi csoportja 1908. évi augusztus hó 15-én (szombaton) a Pest-szálloda disztermében világpostával egybekötött táncmulatságot rendez, melynek tiszta jövedelmét saját könyvtáruk javára fordítják. A belépődíj személyenként előre megváltva 80 fillér, az esti pénztárnál 1 korona. A vigalom este 8 és fél órakor veszi kezdetét.

— Öngyilkos fiatal leány. Egy titkosztos öngyilkosság történt ma délután Nagybecskereken. Két kis fiú ugyanis jelentést tett a rendőrségen, hogy látták amidőn egy 15—16 éves fiatal leány a Bakics-utcai lejárónál a Bégába ugrott s a vizbe fullt. Később azután azt is megtudta a rendőrség, hogy az öngyilkos leány egy darab ideig a parton sirdogált s egy arra menő ember meg is kérdezte tőle, hogy miért sir, a leány azonban nem válaszolt a kérdezősködésre. Rövid idő mulva azután látták őt a hullámokban alámerülni. A rendőrség ez ügyben nyomban kutatni kezdett a leány kiléte után, lapunk zártakor azonban még nem sikerült a fiatal öngyilkos kilétét

megállapítani. A rendőrség intézkedésére azonban nyomban kutatni kezdtek a holttest után, a melyet eddig szintén nem tudtak még megtalálni.

Csendőr és csavargó. Nem mindennapi jelenet játszódott le tegnap a vásártéren. Zsunác Károly bókai gazdálkodó ugyanis bejött Nagybecskerekre, hogy az országos vásáron egyet-mást beszerezzen. Estefelé betért azután valamelyik korcsmába, ahol meglehetősen beszeszt, úgy, hogy mikor este 9 óra tájban kijött a korcsmából, nagyon bizonytalan lépésekkel ment a vásártéren keresztül. Egy ismeretlen csavargó, aki valószínűleg szintén a vásárra jött, hogy itt a zavarosban halásszon, észrevette Zsunácot s pénz érezve nála, utána sompolygott s egy alkalmas pillanatban megtámadta a meglehetősen tehetetlen embert. Ez az egyenlőtlen harc mindössze néhány pillanatig tartott, mert a csavargó egy nála levő kalapáccsal úgy ütötte fejbe Zsunácot, hogy az az ütés következtében összerogyott. A csavargó ezután kutatni kezdett a földzárta zsebében s a talált hetven koronával kerekelt akart odani. A kifosztott ember erre kiabálni kezdett s a segélykiáltásokra figyelmes lett az éppen arra cirkáló Szokol Pál csendőr-őrsvezető, aki látta is a menekülő alakot, akivel éppen egy katonára jött szembe. A csendőr oda-szólt a katonának, hogy tartóztassa fel a menekülő. A katonna engedelmessékedett is a felszólításnak s pusztá kézzel akarta a menekülő-t feltartóztatni, ez azonban kétségbeesetten nekiment a katonának s kalapáccsával azt is leütötte. A csendőr ekkor már a közvetlen közelben volt s kivont karddal üldözte a vakmerő embert, akit utolérve, kardjával a fejére sújtott, de rosszul találhatott, mert a menekülő ember tovább rohant. A csendőr folytatta az üldözést. Ez a nagy hajszja néhány percig tartott s a csendőr ismét utolérte a menekülő, akit sikerült is leütnie, közbe azonban a csendőr is elcsuszott s elesett. A csavargó felhasználva ezt a véletlen kedvező pillanatot, ismét talpraugrott s utolsó erőfeszítésével sikerült is neki szekerek és sátrak között elmenekülni. Zsunácot, aki a fején megsérült, beszállították az itteni közkórházba, ahol ápolás alá vették s az orvosok biznak is benne, hogy néhány nap mulva talpraállhat, a vakmerő támadó ellen pedig a csendőrség a legszigorubb nyomozást indította meg.

Az ideai bortermés. Mindenfelé nagy reményekkel néznek az ideai bortermés elé, de különösen kedvezők a kilátások a Délvidék bortermő hegyvidékein. Így Verseczről jelentik, hogy ott oly nagy termésre számítanak, amilyen a szőlők regenerálása óta még nem volt. A tőkék telis-tele vannak rakva fürtökkel, amelyek szépen ki vannak fejlődve. A szüret előreláthatólag az idén már szeptember elején lesz, amely — ha csak valami elemi csapás nem jó közbe — gazdag hozamot ígér.

Életunt tanár. Seevald Béla nyugalmazott bajai középiskolai tanár, aki az utóbbi időben buskomorságba esett, föbelötte magát. Öngyilkossága előtt levelet írt a királyi közjegyzőnek és a levélben ezer koronát mellékel, hogy holttestét szállíttassa Gothába és égettesse el. A hamvakat pedig hozzák vissza és szórják a Dunába, hogy emlékének nyoma se maradjon.

Vér a lakodalmon. Végzetes lakodalmi multság volt tegnapelőtt Vulkán krassómegyei bányászfaluban. A menyegzőre ötven vendég volt hivatalos. A vendégek közül egy Zsurzs Nikolaj nevű legény az elfogyasztott nagymennyiségű italtól berugott s erőszakoskodni kezdett. Norga Alexandra bíró rendre intette a legényt, ez azonban dühösen rátámadt a bíróra és areul ütötte. Verekedés támadt; a bíró fia apja segítségére sietett, de már későn, mert Zsurzs mellbe szurta a bírót, aki összeesett. A dühöngő legény ezután a bíró fia ellen támadt s elvágta a torkát. A bíró és fia meghalt. A gyilkos legényt letartóztatták.

Két hal miatt. Szőreghen a napokban Nedelykov Cvetkó, Rusz Szvetozár nevű szomszédjával összeszólalkozott, mert Rusz azt állította róla, hogy a heti piacon vásárolt két darab halat ellopta. Az összeszólalkozás verekedéssé fajult, miközben Rusz fejszét fogott és fejbe akarta vágni vele Nedelykovot. Az ülést azonban Nedelykov neje feltartóztatta kezével. A éles fejsze pedig jobb kezét éppen a csuklóban elvágta. Az ereket az előhívott orvos csak nagynehezen tudta összevarrni. Az asszony sérülése igen súlyos.

A szerelem áldozata. Szőreghről egy fiatal leány szerelmi tragédiáját jelentik lapunknak. Vörös Julcsa, odaváló 17 éves hajdon ugyanis szerelemre lobbant egy fiatal legény iránt, aki viszonzotta is a leány szerelmét, azonban egybekelésük elé elháríthatlan akadályok gördültek. E miatti bánatában a szép Vörös Julcsa a bánkódó szerelmesek gyilkos fegyveréhez, a gyufaoldathoz nyult, amely három napi iszonyu kínok után kioltotta fiatal életét.

TÁVIRATOK

Az angol király Ischlben.

Budapest, aug. 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ischlből táviratozzák: Az angol király ma délelőtt külön vonaton Marienbadba utazott. A király kikísérte vendégét a pályaudvarra, ahol a két urlakodó szívélyes búcsút vett egymástól.

Uralkodók találkozása.

Budapest, aug. 13. (A „Torontál” ered. táv.) Londonból jelentik: Edward angol király szeptember közepén találkozik Vilmos német császárral, Vilmos pedig szept. végén látogatja meg az orosz cárt.

Kossuth Ferenc állapota.

Budapest, aug. 13. (A „Torontál” ered. távirata.) Póstyéből jelentik, hogy Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter betegségéből teljesen felgyógyult s most már hivatali teendőit is végzi.

Andrássy és a vidéki városok.

Budapest, aug. 13. (A „Torontál” eredeti táv.) Mint hirlik, gróf Andrássy belügyminiszter a vidéki városok küldötteit szeptember közepén ankétra hívja, hogy velük a városoknak nyújtandó anyagi segély tárgyában értekezzenek.

A bán rendelete a horvát törvényhatóságokhoz.

Budapest, aug. 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Zágrábból táviratozzák: A bán rendeletet adott ki az összes törvényhatóságokhoz, melyben meghagyja, hogy Szent István napján tüzzék ki a magyar zászlót.

Kongresszusi kiküldött választása Törökbecsén.

Törökbecse, aug. 13. (A „Torontál” telefonjelentése.) Rendkívüli érdeklődés mellett folyt le ma az itteni szerb kongresszusi kiküldött választása. A választást a szomszédos aracsi szerb hitközségi épületben tartották meg, amely előtt már jóval a választás megkezdése előtt nagy csoportokban várták a választás megnyitását. A választáson dr. Davidovics Bogdán ügyvéd elnökelt. Korelnök volt Rajkovic Miklós aracsi főesperes, jegyzőknek pedig Tanaszevics Pál melenczei tanítót és Gruszín Obrád tarrasi lelkészt választották meg. A választás délelőtt fél tíz órakor kezdődött. Délben az elnök kihirdette az eredményt, a mely szerint összesen 114 szavazatot adtak le. Ebből Jaksity Vászna nagyikindai ügyvédre, a szerb demokrata párt jelöltjére 71, Tyószity Milán törökbecsei tanítóra, a radikális párt jelöltjére pedig 43 szavazatot adtak le s így Jaksity 28 szavazattöbbséggel lett Törökbecse kongresszusi kiküldöttje. A mandátum átadásánál a vereséget szenvedett radikálisok hangos abcugolással tüntettek Jaksity ellen. A választás azonban ettől eltekintve simán és a legnagyobb rendben folyt le.

A törökországi események.

Budapest, aug. 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Konstantinápolyból jelentik: Fuad basa ma érkezett meg a török fővárosba. A nép óriási lelkesedéssel fogadta, vállára emelte s úgy vitte el lakásáig.

Budapest, aug. 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Konstantinápolyból jelentik, hogy a török-bolgár határon történt incidensnek a portánál semmiféle politikai fontosságot nem tulajdonítanak.

Budapest, aug. 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Konstantinápolyi lapok jelentik, hogy a szultán ama óhajának adott kifejezést, hogy a készitendő emlékermen a „Szabadság, igazság, egyenlőség” jelszavak legyenek.

A rétsági gyilkosok.

Budapest, aug. 13. (A „Torontál” ered. távirata.) A Teschenben tegnap elfogott három horvát munkás ma bevallotta, hogy

részesek a rétsági rablógyilkosságban. Büntársaik állítólag már külföldre menekültek.

Kifosztott tehervonat.

Budapest, aug. 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szászvárosból jelentik, hogy a közelben egy robogó tehervonatot megtámadtak. A vonatot megállították, a waggonokat feltörték s a szállítmány nagy részét elrabolták. A tetteseket a csendőrségnek már sikerült kézrekeríteni.

Késelő gyilkos.

Budapest, aug. 13. (A „Torontál” ered. táv.) Ma délben a Bérkocsis-utcában Kovács József gázgyári munkás szeretőjét, Ambró Anna munkásleányt megtámadta s késével leszúrta. Az összeverődött tömeg üldözőbe vette a gyilkost s hamarosan kézrekerítette. Kovács dulakodás közben késével többeket megsebesített.

Határidő-üzlet.

Budapest, aug. 13. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (április 1909.)	23 10 — —
Buza (októberre 1908.)	22 40 — —
Rozs (októberre 1908.)	18 52 — —
Zab (októberre 1908.)	16 30 — —
Tengeri (augusztusra)	14 38 — —

Somfai János felelős szerkesztő távollétében a lap tartalmáért Mayer Rezső felelős.

Nyiltér.

(E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk.)

Rohitschi étvágyat gerjeszt,
Tempel elősegíti az emésztést és
Forrás szabályozza az anyagcserét.

Magyarországi főraktár:
Hoffmann József,
 Budapest, V., Báthory-utca 8.

707-42

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1908. május hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zsombolyáról: délelőtt 9 óra 28 p.
 Pancsováról: délután 5 óra 40 p.
 Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5 óra 50 perc.
 Szegedről: (mótorokosi) d. e. 9 óra 47 perc.
 Budapest—Nagyikindáról: este 9 óra 50 perc.

b) A nagybecskerek-bégapart pályaudvarra:

Zsombolyáról, Verseczről, Alibunárról és Temesvárról: este 8 óra 05 perc.
 Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 perc.
 Pancsováról: reggel 8 óra 27 perc.
 Zsombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 23 p. este 7 óra 05 perc.
 Csősztelekről: (keskenyvágányu vonal) délután 4 ó. 29 p

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
 Szeged—Budapestre: d. e. 9 óra 50 p.; este 6 óra 46 p.
 Szegedre: (mótorokosi) délután 1 óra 15 perc.
 Nagyikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Zsombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 35 p.
 Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunárra reggel 3 óra 33 perc.
 Zsombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 2 óra 31 p. délután 5 óra 25 perc.
 Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon d. e. 11 óra 38 perc.
 Csősztelekre: (keskenyvágányu vonal) délelőtt 11 óra 55 p
 Módosról—Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 10 p. délután.
 Temesvárról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtt.
 Módosról—Zsombolyára: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 2 órakor.
 Zsombolyáról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 5 óra 30 perc.

13/1908. biz. szám.

729-3.2

HIRDETMÉNY.

A perlaszi kir. jár. bir., mint tlkvi hatóság 1908. évi aug. hó 2-ik napján 6257. sz. a. kelt végzésével kiküldött bizottság ezennel közhírré teszi, hogy Csenta községre vonatkozólag az 1886: XXIX., az 1889: XXXVIII., az 1891: XVI. t. cikkek és az 1897. évi 47.532. sz. igazságügymin. „Utasítás” értelmében szerkesztendő telek-könyvi betétek készítésének munkálata folyamathoz tétetvén, a helyszíni eljárás nevezett községben 1908. évi augusztus 26-ik napján fog kezdődni.

A kitűzött határnapon a tlkvi és kataszteri birtokrésztelkek azonosítása veszi kezdetét. Az a határnap, amelyen a betétszerkesztő-bizottság a helyszínen a további teendőket megkezdi, a községi előjárósággal külön fog közöltetni.

Ennélfogva felszólítanak:

1. mindazok, akik az eddig vezetett tlkvbén előforduló bejegyzésekre nézve, okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a bizottság előtt annak idején jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel;

2. mindazok, akik valamely tlkvezett ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, hogy a tulajdonjog tlkvi bekebelezését a kitűzött határidőig a tlkvi hatósághoz intézett szabályszerű beadvány útján kieszközöljék, vagy a tlkvi bekebelezésre alkalmas okiratok alapján a tlkvi bejegyzés iránti kérelmeik előterjesztése végett a bizottság előtt jelenjenek meg, ha pedig tlkvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, az átíratásra az 1886: XXIX. t.-c. 15-18. és az 1889: XXXVIII. t.-c. 5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy a tlkvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a bizottság előtt szóval elismerje és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa; mert különben jogaikat ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg-és illetékengedési kedvezménytől is elesnek;

3. azok, akiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszűnt egyéb jog van tlkvileg bejegyezve, ugyancsak az ilyen bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jog törlését kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött bizottság előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezménytől elesnek; és

4. azok, akiknek javára zálogjog, bérleti vagy haszonbérleti jog az 1868. évet megelőző elsőbbséggel van tlkvileg bejegyezve, hogy eme joguknak a szerkesztendő tlkvi betétekbe való átvitele iránti kívánságukat a jelen hirdetésménynek a hivatalos lapban harmadszori közzétételtől számított 60 napon belül vagy a tlkvi hatóságnál bélyegtelenül beadott kérvénnyel, vagy a betétszerkesztő-bizottságnál a helyszínen szóval jelentsék be, mivel ellenesetben a kérdéses jogok elévülteknek tekintetvén, azok a tlkvi betétekbe át nem fognak vitetni.

Perlasz, 1908. évi augusztus 3.

Mészáros Lajos,
betétszerk. tlkvezető.

Tóth,
betétszerk. kir. törv. sz. bír.

Mérlegképes könyvelő

elvállal olcsó díjazás mellett a délutáni és esti órákra könyvelést és más irodai munkákat.

Cím a kiadóhivatalban.

BUZIÁSI PHÖNIX
ÁSVÁNYVIZ

KITÜNŐ HATÁSÚ VESE- ÉS HÓLYAGBAJOKNÁL
SZÉNSAVDUS, KELLEMES, SAVANYKÁS IZÚ, VASMENTESÍTETT,
rendkívül üdítő asztali viz.

ÜDÍT, GYÓGYIT! ORVOSILAG AJÁNLVÁ!

Ivógyógymódra használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásnak bizonyult. — Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség:

Muschong buziási gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdőn.

Nagybecskerekeli főlerakat: **WEHNER JÓZSEF** ügynöksége. Kapható Schlesinger D. fűszerkereskedésében (a főpostával szemben), minden fűszerüzletben, vendéglőben és kávéházban. 463-153.95

≡ ISPÁN, ≡

aki magyarul, németül írni, olvasni és szerbül beszélni tud, azonnal

felvétetik.

Aki már téglagyárban volt, előnyben részesül. Írásbeli ajánlatok, vagy személyesen tudakozódni lehet

Klein Bernát

gőztéglagyár Nagybecskereken.

732-3.1

Eladó repcemag!

Ez évi repcetermésemet elvetni, vagy olajnak eladom. Aki 5 mm.-nél többet vesz, mm.-ja 36 kor., kevesebb vételnél mm.-ja 40 kor. Vasuti állomáshoz szállítva. A zsákok olcsón számíttatnak, esetleg visszavásároltatnak.

Tíz vagon kukorica a legtöbbet igényeseknek azonnal eladó.

Mintával és bővebb felvilágosítással, válaszbélyeg beküldése után szívesen szolgál

Joanovity Bogolyub, Szerbtelep.

733-2.1

T. C.

Nagybecskerek, 1908. július hó 24-én.

Van szerencsém tisztelettel értesíteni, hogy a helybeli piacon, Hunyadi-(fő-)utca 516. sz. alatt 1874. évben apám n. Tolveth István által alapított, később Haidegger Ödön, legutóbb Galler Péter cég alatt fennállott

fűszer-, csemege-, bor- és ásványviz-üzletet

vétel útján átvettem s azt

TOLVETH FRIGYES

törv. bej. cég alatt saját számlámra folytatom.

Főtörökésem oda fog irányulni, hogy az elődeim iránt széles körben nyilatkozott meg-tisztelő bizalmat olcsó, gondos s pontos kiszolgálás által a magam részére is kiérdemeljem.

Amidőn tisztelettel kérem, hogy üzletemet nb. pártfogásával s bizalmával kitüntetni szíveskedjék, vagyok

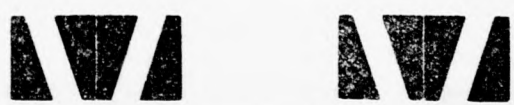
(680-x.9)

kiváló tisztelettel

TOLVETH FRIGYES.

NYOMDÁSZ- TANULÓNAK

egy jó családból való
fiú azonnal felvétetik.
Bővebbet a lap kiadó-
hivatalában. :-

HÁZELADÁS.

Deák Ferenc-utca 7. sz. a. levő házamat előnyös fizetési feltételek mellett eladom. A ház áll 8 szobából, kényelmes mellék-helyiségekkel, villanyvilágítással és nagyon szépen parkirozott udvarral. ::

SOLYMOSSYNE BRÁJER MÁRIA.

(551-x.20)

Hirdetések
felvétetnek a „TORONTAL” kiadóhivatalában.